

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПОЛТАВСЬКА ДЕРЖАВНА АГРАРНА АКАДЕМІЯ**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з науково-педагогічної,
наукової роботи, доцент

_____ О.О. ГОРБ

«21» січня 2020 року

**ЗВІТ РОБОТИ
НАУКОВО-ДОСЛІДНОЇ ЛАБОРАТОРІЇ
Селекції, насінництва та сортової агротехніки сої**

ЗА 2019 РІК

УЗГОДЖЕНО

Науковий керівник
науково-дослідної лабораторії

_____ Л.Г. Білявська

РОЗРОБЛЕНО

Завідувач
науково-дослідної лабораторії

_____ Л.Г. Білявська

1. Цілі та задачі

Основними цілями науково-дослідної лабораторії на 2019 р. є: *Створити нові високоврожайні сорти сої, адаптовані до умов Лісостепу України, різних напрямів використання з високою якістю продукції та розробити схеми їх насінництва і сортової технології вирощування»*

Досягнення цих цілей полягає у вирішенні наступних задач:

- вивчення вихідного матеріалу вітчизняної та іноземної селекції
- створення нового вихідного матеріалу
- проведення досліджень з питань селекції
- проведення досліджень з питань насінництва
- розробка елементів сортової технології вирощування сортів сої
- ведення первинного насінництва сортів сої власної селекції
- реалізація насіння сортів сої власної селекції суб'єктам насінництва
- професійна підготовка студентів, аспірантів та виробників
- творча співпраця з науковими установами, ВНЗ та виробниками сої
- впровадження у виробництво наукових розробок

2. План (фактичне виконання) науково-дослідних робіт та обсяги їх фінансування

№ з/п	Назва роботи	№ державної реєстрації	Обсяг фінансування, грн.	
			План	Факт
НДР (без фінансування) в межах кафедральної тематики				
<i>Завершені</i>				
	Білявська Людмила Григорівна, тематика роботи: <i>«Створити нові високоврожайні сорти сої, адаптовані до умов Лісостепу України, різних напрямів використання з високою якістю продукції та розробити схеми їх насінництва і сортової технології вирощування»,</i> строки виконання: Початок – 2016 р., закінч. – 2020 р.	0110U004466	<ul style="list-style-type: none">- вивчення вихідного селекційного матеріалу- створення нового вихідного матеріалу- проведення досліджень з питань селекції та насінництва- розробка елементів сортової технології- ведення первинного насінництва сортів сої власної селекції- допомога у реалізації насіння сортів сої власної селекції суб'єктам насінництва- професійна підготовка студентів, аспірантів та виробників- співпраця з науковими установами, ВНЗ та виробниками сої- впровадження у виробництво наукових розробок	Заплановані дослідні роботи виконані в повному обсязі

**НДР, що фінансуються
за господарськими договорами із замовниками**

Завершені				
	«Ведення первинного насінництва та моніторинг фітосанітарного стану посівів сої в умовах господарства	X	5000 (п'ять тисяч) грн ФГ «Грига» (в особі Григи В. О.) Полтавської області Полтавського р-ну, 2019 р.	5000 (п'ять тисяч) грн

4. Результати наукової діяльності

№ з/п	Науковий результат, його назва	Виконавець (ПІБ, вчене звання)
-------	--------------------------------	--------------------------------

Монографії		
	<p>1. Білявська Л.Г., Білявський Ю.В. Сортова специфіка сої та потенціал їх рослинних решток. Енергоефективність та енергозбереження: економічний, техніко-технологічний та екологічний аспекти : колективна монографія / Кол. авторів; за заг. ред. П.М. Макаренка, О.В. Калініченка, В.І. Аранчій. Полтава : ПП “Астра”, 2019. 603 с. С. 392–398.</p> <p>2. Агро-кліматичні та ґрунтові умови Лісостепу України для вирощування сільськогосподарських та енергетичних культур. Оптимальні енергетичні системи з урахуванням наявного потенціалу відновлюваних джерел енергії у Лісостепу України : колективна монографія / за заг. ред. М. І. Кулика, О. В. Калініченка. Полтава: ПП “Астра”, 2019. 128 с., (С. 6–12)</p>	<p align="center">Білявська Л. Г., Білявський Ю. В.</p> <p align="center">Білявська Л. Г., Білявський Ю. В.</p>

Публікації у наукових виданнях		
	<p>1. Белявская Л.Г., Рыбальченко А.М. Скрининг коллекции сои по скороспелости и продуктивности в условиях левобережной Лесостепи Украины / Научно-производственный журнал «Зернобобовые и крупяные культуры». Орел. 2019. № 1 (29). С. 63–69. DOI: 10.24411/2309-348X-2019-11074</p> <p>2. Белявская Л.Г., Рыбальченко А.М. Мінливість господарсько-цінних ознак сої в умовах Лівобережного Лісостепу України. Вісник Полтавської державної аграрної академії. 2019. № 1. С. 65–72.</p>	<p align="center">Білявська Л.Г., Рыбальченко А.М.</p> <p align="center">Білявська Л.Г., Рыбальченко А.М.</p>

	https://doi.org/10.31210/visnyk2019.01.08 (doi: 10.31210/visnyk2019.01.08)	
Взято участь у проведенні науково-технічних заходів (конференцій, семінарів)		
	<p>1. Білявська Л.Г., Рибальченко А.М. Джерела високої продуктивності у колекційних зразків сої. Селекційно-генетична наука і освіта (Парієві читання) // Матеріали VIII міжнародної наукової конференції / [Редкол.: О. О. Непочатенко (відп. ред.) та ін.]. Умань, 2019. С. 19–22.</p> <p>2. Білявська Л.Г., Мирний М.В. Значення сортових ресурсів у виробництві Української сої. Наук.-практ. конф. проф.-виклад. складу. Збір. наук. праць проф.-виклад. складу за підсум. наук.-досл. роботи в 2018 році, 16–17 травня 2019 р. Полтава, ПДАА. 2019. С. 198–200.</p> <p>3. Bilyavska L.G., Belyavskiy Yu.V., Diyanova A.O. High-adaptive sort of soy Aquamarine. <i>Nauka i edukacja w warunkach zmian cywilizacyjnych: Mater. I Międz. Konf. Nauk.-Prakt. Pod red. M. Andrzejewskiego. Łódź: Nowa nauka, 2019. S. 104–106.</i></p> <p>4. Білявська Л. Г., Білявський Ю. В., Гроза Ю. В. Потенціал сортів сої у формуванні джерел відновлювальної енергії. Використання альтернативних джерел енергії в умовах розвитку сільських територій : матер. II Міжнар. наук.-практ. конф. (Полтава, 22 лист. 2019). Полтава : РВВ ПДАА, 2019. С. 46–48.</p> <p>5. Білявська Л. Г., Гроза Ю. В., Дмитренко І. В. Екологічне сортовипробування сучасних сортів сої різного походження в умовах недостатнього зволоження. Збалансований розвиток агроecosystem України: сучасний погляд та інновації : матер. III Всеукр. наук.-практ. конф. (м. Полтава, 21 лист. 2019 р.). Полтава: ПДАА, 2019. С. 53–55.</p>	<p>Білявська Л. Г., Рибальченко А. М</p> <p>Білявська Л.Г., Мирний М.В.</p> <p>Bilyavska L.G., Belyavskiy Yu.V., Diyanova A.O.</p> <p>Білявська Л.Г., Білявський Ю.В., Гроза Ю.В.</p> <p>Білявська Л. Г., Гроза Ю.В., Дмитренко І.В.</p>
Захищено дисертацій (кандидатських, докторських)		
	<p>Прояв господарських ознак у колекційних зразків сої та їх селекційне використання в умовах Лівобережного Лісостепу України Дисертація на здобуття... кандидата с.-г.</p>	<p>Рибальченко А. М</p>

	наук. Суми. 2020.	
Захищено дипломних робіт		
	Кабушка Ярослав Сергійович «Вплив біопрепаратів на насінневу продуктивність сортів сої» Гроза Юрій Вікторович «Насіннева продуктивність сучасних сортів сої в умовах нестійкого зволоження» Дмитренко Ігор Володимирович «Насіннева продуктивність сортів сої зерноукісного використання» на пряму Хоменко Руслан Владиславович «Насіннева продуктивність гібридів кукурудзи компанії Піонер в умовах ТОВ „ВЛАС АГРО" Хорольського району» Зубченко Борис Володимирович Вплив систем захисту від бур'янів на формування врожайного потенціалу гібридів соняшнику	Білявська Л. Г. Білявська Л. Г. Білявська Л. Г. Білявська Л. Г. Білявська Л. Г.

5. Розробки, які впроваджено у виробництво (практичну діяльність) за межами академії

№ з/п	Назва та автори розробки	Важливі показники, які характеризують рівень отриманого наукового результату; переваги над аналогами, економічний, соціальний ефект	Місце впровадження (назва організації, відомча належність, адреса)	Дата акту впровадження	Практичні результати, які отримано ВНЗ /науковою установою від впровадження (обладнання, обсяг отриманих коштів, налагоджено співпрацю для подальшої роботи тощо)
	Білявська Л.Г. Впровадження сорту Адамос у виробництво	Обсяги виробництва насіння сорту сої Адамос становили 50 т. Отримано врожай на рівні 2,4 т/га. Отриманий економічний ефект від впровадження 28000 грн.	ФГ «Грига», Полтавська область	05 січня 2020 року	Налагоджено співпрацю для подальшої роботи. Отримане якісне насіння сої сорту Адамос буде вирощуватися в наступні роки.

**6. Опис найбільш ефективної розробки впровадженої у виробництво
(практичну діяльність) за межами академії**

Назва розробки Впровадження сорту Адамос у виробництво

Автори Білявська Л.Г.

Патенто-, конкурентоспроможні результати _____

Галузі, міністерства, відомства, підприємства, організації, де планується
реалізувати результати розробки у господарствах Полтавської області

Стан виконання виконано

Дата актів впровадження 05 січня 2020 року

Місце впровадження ФГ «Грига»

Результати впровадження отримано економічний ефект 28000 грн

Адреса: 36003, Україна, м. Полтава, вул. Г. Сковороди, 1/3 Полтавська державна
аграрна академія, кафедра _____

050-9481757

Факс: _____ E-mail: Bilyavska@ukr.net

**7. Презентація найбільш ефективної розробки
та рекламні матеріали на CD-RW диску у програмі Power Point
(додаються, на 4 аркушах).**

13. Розвиток матеріально-технічної бази досліджень

*Дані про потреби в унікальних наукових приладах та обладнанні іноземного
виробництва вартістю понад 100 тис. грн.*

№ з/п	Назва предмету закупівлі	Коротка характеристика предмету закупівлі	Кількість одиниць	Вартість, дол. США (Вартість, грн.)	Джерело фінансування
1.	Аналізатор зерна ИНФРАТЕК 1241	Инфратек – аналізатор цільного зерна (соя -зерно, соя - борошно, пшениця, ячмінь, кукурудза, рис, жито, овес та ін.) для визначення вологи, білка, клейковини, жиру, крохмалю та ін. у селекційній роботі лабораторії. Прибор використовує новітню технологію пропускання в ближньо-інфрачервоній області (NIT).	1	28518 доларів (770 000 грн.)	